

(в редакції Закону № 2938-VI від 13.01.2011). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 21 травня 2021)

5. Про затвердження Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 03.11.2015 № 1343. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1390-15#Text> (дата звернення: 21 травня 2021)

6. Про затвердження Інструкції з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10.09.2009 № 390 // Офіційний вісник України від 02.11.2009 — 2009 р., № 82, стор. 72, ст. 2794.

Обшалов Сергій Володимирович,
кандидат юридичних наук, доцент
декан факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ СЛІДЧОГО ТА ПРАЦІВНИКА ОПЕРАТИВНОГО ПІДРОЗДІЛУ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ВЗАЄМОДІЯ ЧИ ПІДПОРЯДКУВАННЯ

Реалізація вимог конституції України і виконання органами дізнання, слідчими, прокурорами та суддями завдань кримінального судочинства неможливі без прийняття правоохоронними органами законних і обґрунтованих процесуальних рішень. Саме шляхом прийняття таких рішень здійснюється втілення у життя вимог конституції України і чинного законодавства, досягається вирішення завдань кримінального судочинства.

Проблемним питанням щодо попередження, розкриття та розслідування злочинів, визначення при цьому, поняття, форм та принципів взаємодії слідчих та працівників оперативних підрозділів займалися К.В. Антонов, Р.С. Белкін, Б.А. Вікторов, О.Ф. Долженков, Г.О. Душейко, В.В. Іванов, І.П. Козаченко, О.І. Козаченко, А.Г. Лекарь, Є.В. Лизогубенко, Є.Д. Лук'янчиков, Д.Й. Никифорчук, М.А. Погорецький, Є.В. Рижков, С.С. Чернявський, В.В. Шендрик, М.Є. Шумило та інші вчені.

Практика останніх років показала, що найкращою формою взаємодії слідчих з органами дізнання є виділення одного співробітника відповідної служби для постійної допомоги слідчому протягом усієї

роботи по кримінальному провадженню. Така форма взаємодії, при керівній ролі слідчого, звільняє останнього від необхідності писати безліч доручень, дозволяє оптимально використати методи і засоби, які є на озброєнні оперативно-розшукових підрозділів, і тим самим дає можливість більш ефективно проводити роботу з розкриття злочинів і викриття осіб, які їх вчинили. Підтримуючи існуючу думку багатьох науковців, вважаємо, що цю форму співпраці органів слідства і оперативних працівників необхідно розвивати й удосконалювати. КПК статтею 41 певним чином обмежує діяльність оперативних підрозділів у кримінальному провадженні, регламентуючи їх дії лише за письмовим дорученням слідчого, прокурора [1] та позбавляє оперативного працівника розумної ініціативи у розслідуванні злочину. Використання ж можливостей внутрішніх відомчих наказів не завжди використовуються, або є не дуже ефективними в організації та здійсненні належної взаємодії [2]. Питання співпраці між слідчим та працівником оперативного підрозділу переходять із площини взаємодії у підпорядкування, що унеможливує використання повного спектру оперативно-розшукових можливостей, у кримінальному провадженні зокрема. Взаємодія слідчого та оперативного працівника карного розшуку повинна передбачати дотримання умов використання оперативних сил, засобів та методів. Але цілком природно, що оперативно-розшукові засоби і методи в рамках кримінального провадження, повинні застосовуватися лише у випадку крайньої необхідності. Перед тим, як звернутися за допомогою до оперативного працівника, доцільно з'ясувати, чи не простіше отримати ці самі дані процесуальним шляхом, через те, що доцільне застосування слідчих та оперативно-розшукових засобів і методів передбачає економічне їх використання, отримання кращих результатів з найменшими витратами. У свою чергу, прийняття законних і обґрунтованих процесуальних рішень можливо лише тоді, коли вони ґрунтуються на перевірених та правильно оцінених відомостях, одержаних у відповідності до вимог кримінального процесуального закону. Статті 91-94 Кримінального процесуального кодексу регламентують питання доказування у сучасному кримінальному провадженні [1]. Помилка суб'єкта доказування під час оцінки доказів та їх джерел може привести до прийняття незаконних рішень, порушення прав і свобод громадян, покаранню невинуватого або виправдання особи, яка вчинила злочин. у зв'язку з цим, правильна оцінка доказів та їх джерел набуває ключового значення у діяльності слідчих та оперативних підрозділів.

Також потрібно зазначити, що застосування оперативних засобів і методів вимагає забезпечення правильного поєднання слідчих дій та оперативно-розшукових заходів. Саме комплексний підхід використання наявних можливостей слідчого та оперативного працівника може надати змогу більш якісного, швидкого та неупередженого розслідування кримінального правопорушення. Для його ефективного забезпечення,

працівник оперативного підрозділу, ще до початку кримінального провадження повинен систематизувати наявні оперативні дані, здобуті в ході документування злочинної діяльності обґрунтовано підозрюваних осіб[3].

Вирішення існуючих проблем взаємодії слідчого та працівника оперативного підрозділу можливе за допомогою запровадження у діяльність правоохоронних органів сучасних положень із забезпечення кримінального судочинства оперативно-розшуковою складовою. Зазначене створить умови вирішення таких напрямів діяльності суб'єктів кримінального провадження, як виявлення фактів, що мають значення для встановлення обставин, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні; закріплення слідів злочину, речових та інших доказових даних; проведення технічного документування фактичних даних, які мають значення для кримінального провадження; забезпечення можливості використання отриманих первинних даних у подальшому кримінальному судочинстві.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України 2012 р. № 4651-VL. URL:<http://www.zakon.rada.gov.ua.html> (дата звернення : 23.09.2020).
2. Наказ МВС України № 700 від 14.08.2012 р. «Про організацію взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень».
3. Швидкий О.Г. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів при розслідуванні квартирних крадіжок: проблеми й перспективи // Науковий вісник Юридичної академії Міністерства внутрішніх справ: Збірник наукових праць. – 2005. – Спеціальний випуск № 1 (23) „Актуальні питання кримінально-правових наук”. – 324 с.

Пиріг Ігор Володимирович,
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри криміналістики
та домедичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ВЗАЄМОДІЯ УЧАСНИКІВ СЛІДЧО-ОПЕРАТИВНОЇ ГРУПИ ПРИ ОГЛЯДІ МІСЦЯ ПОДІЇ

Відповідно до ст. 237 КПК України «з метою виявлення та фіксації відомостей щодо обставин вчинення кримінального правопорушення слідчий, прокурор проводять огляд місцевості, приміщення, речей та